

Entrevista a Gary Kaspàrov

“Gorbatxov és un fracàs”

El campió mundial d'escacs, Gary Kaspàrov considera que l'Oest hauria de posar en marxa un nou *pla Marshall* per als països de l'Est i qualifica el líder soviètic, Mikhaïl Gorbatxov de “fracàs”.

Gary Kaspàrov ha aconseguit aquest estiu superar la puntuació ELO rècord de Bobby Fisher i ha continuat treballant per a consolidar l'Associació de Grans Mestres de la qual ell és el president i Anatoli Karpov vice-president. Després dels prolongats enfrontaments entre tots dos, que es van decidir amb l'ajustada victòria de Gary Kaspàrov, a desgrat de la nomenklatura i del president de la FIDE, dues idees cabdals han presidit els moviments del campió del món d'escacs: la democratització de les estructures dirigents i la popularització arreu del món dels escacs, sobretot als Estats Units. En aquest sentit, hem de tenir en compte que a l'URSS hi ha més de 50 milions de practicants d'aquest art/esport, el 10% dels quals el practiquen amb llicència federativa i en competicions oficials.

En l'autobiografia, *Child of Change*, Kaspàrov compara les seues batalles amb els soviètics i les autoritats mundials dels escacs quan lluitava pel campionat el 1985 amb les de Gorbatxov contra els residus de l'era Brejnev. Sempre s'ha preocupat perquè els recents esdeveniments polítics es compreguen adequadament.

Kaspàrov coincideix amb Kissinger en el pensament que estem desaprovechant l'oportunitat històrica que ens ofereixen els esdeveniments de l'Europa de l'Est.

—Cada vegada que engegue la televisió, veig el president Bush o qualsevol altre líder occidental dient com està de sorprès per les coses que passen. “¿Qui podia haver-ho imaginat?”, diuen. Bo, ell havia d'haver-ho imaginat, per començar. No pagueu als presidents del EUA perquè se sorpenguen d'unes situacions que han tractat de dur a terme al llarg de 40 anys. Els pagueu perquè estiguen preparats, per això són els líders polítics. Si jo em sorprendria cada vegada que el meu oponent fa un moviment en el tauler d'escacs, perdria. Jo analitze abans que ell tots els moviments possibles que hi puga fer i, llavors, tinc les meves respostes preparades.

La política de Gorbatxov, segons Kaspàrov, és un fracàs.

—¿Com hauríem de respondre? ¿Amb reducció d'armaments?

—L'Oest té raó de ser prudent pel que fa a la reducció d'armament. Allà, encara hi ha gent amb la mateixa mentalitat de guerra freda. L'amenaça soviètica és molt menor, no pels bons desitjos dels soviètics, sinó a causa de les errades del sistema econòmic.

Malgrat tot això, és un moment històric com el de 1945, i l'Oest hauria de tenir preparat un nou *pla Marshall*, una visió de futur, i donar tota l'ajuda econòmica possible a la gent de l'Europa Oriental. En lloc d'això, però, els líders occidentals segueixen simplement l'opinió pública, no la guien, es preocupen poc d'Alemanya i reaccionen als esdeveniments com si realment no entengueren el que ocorre i, en alguns casos, no ho entenen.

—¿En quins aspectes?

—Vostès no entenen Gorbatxov. Ell veuen com una espècie d'heroi que està

donant la llibertat a l'Europa de l'Est.

—¿I bé?

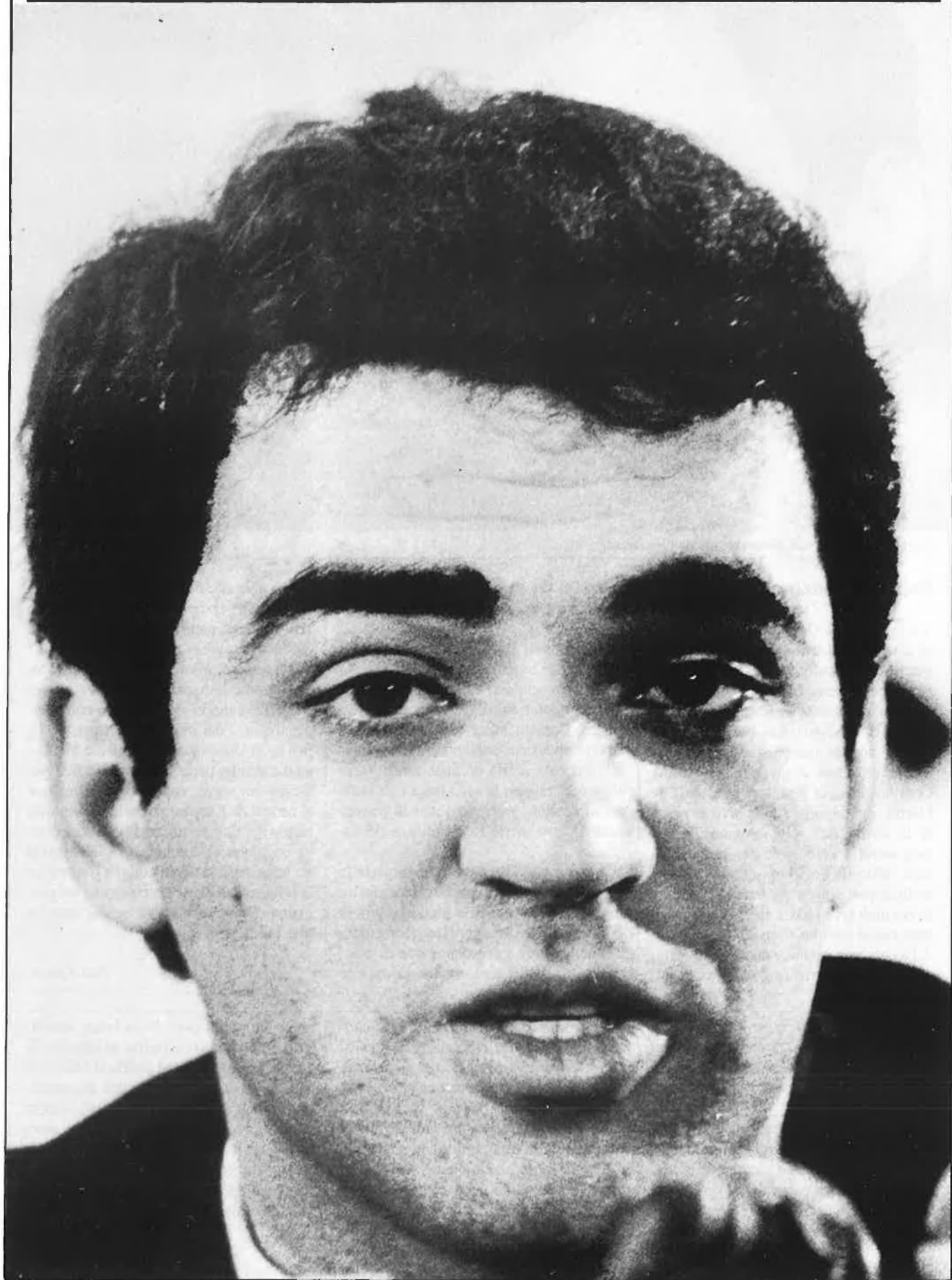
—Ell no és un heroi a la Unió Soviètica. És un fracàs. És una paròdia que la seua popularitat cresca a l'Oest en proporció a les dimensions de la catàstrofe econòmica de l'Est. Aquesta popularitat en els mitjans de comunicació occidentals és el que el manté en el poder i el protegeix de les conseqüències polítiques del seu fracàs.

S'han d'adonar que Gorbatxov és l'última esperança del partit comunista soviètic per a continuar en el poder. Ell és la darrera oportunitat. Però amb la perestroika no ha passat res, no hi veig cap canvi, tret que el país està sobre el foc, amb les nacionalitats en flames i els treballadors en vaga. Té crèdit per a tomar la democràcia a l'Europa de l'Est, però no se'l mereix. És un insult per a la gent de Polònia, Txecoslovàquia i Alemanya Oriental, molts dels quals han estat empresonats i han estat colpejats per la policia per suggerir que Gorbatxov els ha alliberat... És veritat que ell va esborrar l'ombra dels tancs i les tropes soviètiques, però no ho va fer per ajudar els europeus, sinó a ell mateix. Quan ta casa crema, no et preocupes pels veïns. O com diem en els escacs, si el teu rei està amenaçat no et preocupes per la pèrdua d'un peó del costat de la reina.

—¿No s'estendrà l'efecte dominó de l'Europa Oriental a l'URSS?

—No necessàriament. O no encara. La ideologia marxista era una planta estranya a l'Europa Oriental, un subproducte accidental de la segona guerra mundial. No hi va arrelar mai, llevat d'uns pocs. Va haver de ser reforçada amb els tancs i les tropes soviètiques. La gent d'allà encara podia recordar quan els seus països eren verdares democràcies. I podien veure democràcies verdares ben a prop, a l'altre costat de les seues fronteres.

A la Unió Soviètica és diferent. No hem conegut mai cap altra cosa que no fóra el comunisme. La ideologia marxista s'inserí en l'estructura de l'est i té unes arrels més

«Gorbatxov és molt més vulnerable des de l'esquerra».

Escola d'escacs a les Illes

La presència de Gary Kaspàrov a Mallorca amb motiu del Congrés de Grans Mes-tres ha estat aprofitada pel Consell Balear per a encetar unes converses amb ell a fi de crear una escola d'escacs que dirigiria el mateix Kaspàrov. Les bones idees de vegades són les més senzilles i el Consell Balear pot vantar-se ara de la seua gestió. Com ha declarat Kaspàrov, l'esperit de l'escola internacional rau en la transmissió de la saviesa dels vells campions: "Quan vaig entrar a l'escola de l'ex-campió del món, Mikhaïl Botwinik, continuant una tradició molt bonica que tenim al meu país, era molt jove i havia après a jugar a escacs veient com ho feien els meus pares. A l'escola vaig aprendre que els vells campions són els que transmeten la saviesa als

joves. I és per això que pense que exportar els escacs com a eina pedagògica és una idea bonica".

El Consell Balear proveirà les tres hectàrees de terreny que necessita l'escola i la construcció de l'edifici anirà a càrrec d'una societat anònima. Tant Kaspàrov com el Consell Balear estan interessats a atraure inversions publicitàries per a establir una base sòlida de finançament quan els escacs revelen la seua força i un abast social creixent gràcies a l'atenció permanent de la televisió i dels mitjans de comunicació.

A pesar que Kaspàrov té en projecte la creació d'una altra escola internacional a Los Angeles, l'escola de Mallorca serà la primera que donarà a conèixer els mètodes d'entrenament i aprenentatge que es practiquen a l'URSS. La *perestroika* política

marxa aparellada amb la descentralització esportiva, i la revolució dels països de l'Est comença a mostrar totes les relacions productives que es poden encetar.

A l'octubre, se'l va considerar representant de tota la humanitat quan va vèncer *Deep Thought*, el més poderós computador d'escacs del món, fabricat per científics de la Universitat de Carnegie Mellon, amb capacitat per a analitzar 760.000 posicions per segon, cosa que suggereix que el cervell de Kaspàrov treballa encara més ràpid. Però no es tracta d'això: Kaspàrov va enganyar el computador plantejant-li un repte posicional en compte d'entrar en la línia quantitativa més coneguda del programa...*Deep Thought* va quedar com un jugador mediocre.

Pau Esteve

fortes. A més, també estem més aïllats, a pesar de la *glasnost*, i encara no tenim una informació exacta del que s'esdevé a l'Europa de l'Est. La gent no hi està massa interessada.

—Aleshores, ¿és impensable un estat multipartidista per a la pròxima dècada?

—Molts soviètics no creuen que el partit comunista siga capaç de salvar el país. Senten parlar de llibertat i de reforma, però no veuen menjar a les botigues. La pregunta clau per a mi és aquesta: ¿està

Gorbatxov tractant de reformar la *societat* o només tracta de reformar el *sistema*? Pense que és el sistema, i això no serà suficient perquè el problema és el sistema en si mateix.

Amb el temps, pense que la Unió Soviètica tindrà més d'un partit i també arribarà a ser una confederació de molts estats nacionals. ¿Quant de temps falta?, això no ho sé, com tampoc sé què serà de Gorbatxov en aquesta situació. De moment, les seues possibilitats de supervivència no

semblen bones, però és un home intel·ligent i de recursos i podria adaptar-se. El partit comunista també podria arribar a dividir-se en una ala liberal i una ala conservadora. Els seus diaris occidentals sempre estan dient que Gorbatxov es troba amenaçat per la dreta. Al meu parer, això és incorrecte: és més vulnerable des de l'esquerra, des d'algú com ara Ieltsin, que proposa reformes més àmplies.

Donald Trelford
(Editor *The Observer*)